คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๙ - ๑๐/๒๕๖๙

ศาลปกครองพิษณุโลก	ผู้ร้อง
-	ผู้ถูกร้อง
ศาลปกครองเชียงใหม่	ผู้ร้อง
-	ผู้ถูกร้อง

รธน. มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง
พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘)
พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะของบุคคลที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเนื่องจากต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นการกำหนดลักษณะต้องห้ามครอบคลุมความผิดทุกประเภท โดยมิได้จำแนกความร้ายแรงและความหนักเบาของการกระทำความผิดมีผลให้บุคคลที่กระทำความผิดทุกประเภทไม่อาจใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้ในระยะเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษหรือวันมีคำพิพากษาถึงที่สุด เป็นการกำหนดลักษณะต้องห้ามเพื่อกลั่นกรองบุคคลก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เข้มงวดเกินความจำเป็นเมื่อคำนึงถึงองค์กรและตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าว และจำกัดสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกฎหมายกลางในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อไม่ต้องบัญญัติหลักการในเรื่องทำนองเดียวกันซ้ำซ้อนอีก เป็นการรับรองการบังคับใช้หลักเกณฑ์อันเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีลักษณะเช่นเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยมิได้มีการบัญญัติเนื้อหาของกฎหมายเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามประการใดเป็นการเฉพาะ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

ย่อโดย นางสาวปุลิน ธำรงลักษ์
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายจิรัฏฐ์ องศุลาภะ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๗
นางสาวกนกวรรณ พรประสิทธิ์
สำนักคดี ๓

นางสาวณิชาภา ภูมินายก
ผู้เชี่ยวชาญด้านคดี

นายอดิเทพ อุยยะพัฒน์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นางสาวร่มปรางค์ สวมประคำ
เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ